ne vultu ſuo non nobis daret leticiaʒ. Ad
hoc purgam⁹ vultũ noſtrũ: vt gaudeamuſ
ad vultũ ipi⁹. Filij enim dei ſum⁹: ⁊ nõduʒ
apparuit quid erim⁹: Scim⁹ quia cũ appa-
ruerit: ſimiles ei erim⁹: quonia videbimus
eum ſicuti eſt: Quia inhabitabũt recti cuʒ
vultu tuo. Putamus ne cum vultu patrˀ:
⁊ non cũ vultu filij: an cum vultu filij: ⁊ nõ
cum vultu patris: An vnus quodãmodo
vult⁹ patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti: Videamuſ
ſi non nobis ipe filius ꝓmittit vultũ ſuuʒ:
vnde nos letos faciat. Modo hoc capitu
lum in euangelio: qḋ huic pſalmo atteſta-
retur: domin⁹ iſpirauit vt legeret. Ait eni
ipe domin⁹. Qui audit ꝑcepta mea: et cu-
ſtudit ea: ipe eſt qui diligit me: Et qui dili-
git me: diliget a pr̃e meo: ⁊ ego diligaʒ cũ:
⁊ oſtendam illi meipm̃. Quale promiſit ꝓ-
ximum dilectiſſimi: Nunquid eum non vi-
debant: quibus ſe oſtendere promittebat:
Nonne ante illos erat: Nonne facies car-
nis illius adiacebat oculis eorum: Quid
eſt quod volebat oſtendere videntib⁹ ſe:
Sed quia talem videbant diſcipuli qualẽ
crucifixerãt iudei. Erat autem deus in car
ne illa occultus: hominẽ autem poſſent vi
dere homies: deum vͦo non poſſent: q̃uis
in homine: Quia beati mũdo corde: quo-
niam ipi deum videbunt. Dedit formam
homis ⁊ pijs ⁊ impijs: ſeruauit formaʒ dei
mũdatis ⁊ pijs: vt iocũdemur in illo: ⁊ be-
ne nobis in eternum ſit cum vultu ipi⁹.

Explicit Tractatus de pſ̃. CXXXIX.
Incipit Tractatus de pſ̃. CXL.
Prefatio.

Audiſtis fratres admonitionem et
petitionem noſtram ex ore apoſto-
li: cum eius modo epiſtola legere-
tur. Ait enim: Orationi inſtantes: vigilan
tes in illa: orates ſimul ⁊ pro nobis: vt de⁹
aperiat nobis oſtiuʒ verbi ad loquendum
myſterium eius: vt manifeſtem illud: ſicut
oportet me loqui. Hec verba etiã mea de-
putare dignamini. Sunt enim in ſcripturˀ
ſanctis ꝓfunda myſteria: que ad hoc ab-
ſcondunt̃ ne vileſcant: ad hoc querunt̃ vt
exerceãt: ad hoc aperiunt̃ vt paſcãt. Pſal
mus quem modo cantauim⁹ in m̃ltis ſen-
tentijs: ſubobſcurus eſt: Cũ adiuuãte do-
mino ea que dicta ſunt: erui: ⁊ exponi cepe
rint: videbitis hoc vos audire: quod iam
nouerati ſ. Sed iḋ multipliciter dicta ſunt:
vt varietas locutionis faſtidiũ tolleret ve-
ritatis. Quid enim amplius fratres: vel ſa
lubrius audituri ⁊ cogituri eſtis: q̃ꝫ dili-
ges dominũ deum tuũ ex toto corde tuo:
⁊ ex tota anima tua: ⁊ ex tota mẽte tua: ⁊ di
liges ꝓximum tuum tanq̃ꝫ teipm̃: Sed ne
putetis hec duo precepta parua ẽẽ: in his
duobus preceptis tota lex pendet ⁊ ꝓphe
te. Quicq̃d ergo ſalubriter mente concipi
tur vel ore profert̃: vel de qualibet diuina
pagina exculpitur: non habet fineʒ: niſi ca
ritatem. Hec autem caritas non qualiſcũ-
q̃ꝫ eſt. Nam ⁊ male viuẽtes irretiunt̃ ſibi ſo
cietate perdite conſciẽtie: ⁊ dicũt amare ſe
nolle diſcedere ab inuiceʒ: ſuis collocutio
nib⁹ cõciliari: deſiderare ſe abſentes: gau
dere ad ꝓſentiam ſuaʒ. Amor iſte tartare⁹
eſt: viſcum habet q̃ deijciat in ꝓfundũ: nõ
pennas quibus leuet in celum. Que ẽ aũt
caritas: vt a ceteris que appellantur carita
tes ſegregetur ⁊ diſtiguat̃: Ea que caritas
dicitur vera chriſtianorum: a Paulo diffi
nita eſt: atq̃ꝫ ita ſuis quibuſdam terminis
circũſpecta: cum ſit diuinitate infinita: vt
oĩmodo diſcernat̃ a ceteris. Finis eni inq̃t
ꝑcepti eſt caritas: poſſet huc uſq̃ꝫ dicere.
Nam alijs locis vbi tanq̃ꝫ ſcientibus loq̃-
batur: huc uſq̃ꝫ dixit. Plenitudo inquit le
gis caritas: ⁊ non dixit qualis caritas. Iḋ
alibi non dixit: quia dixit alibi. Non enim
vbiq̃ꝫ omnia dici: aut poſſunt: aut debẽt.
Ergo hic plenitudo legis caritas. Quere-
bas forte: que caritas: qualis caritas: Au
di alio loco: Finis precepti eſt caritas de
corde puro. Iam videte vtrum inter ſe la-
trones habeant caritatem de puro corde.
Purum cor in caritate: hoc eſt quãdo dili
gis hominẽ ſᷓm deum: q⁊ ⁊ teipm̃ ſic debes
diligere: vt non erret regula: Diliges ꝓxi-
mum tuum tãq̃ꝫ teipm̃. Si enim male te di
ligis ⁊ inutiliter: ita ⁊ ꝓximum diligendo
quid ei conſulis: Quomõ autẽ te male di-
ligis: Quomõ te inuenit ſcriptura: que ne
minem palpet ⁊ cõuincit: quia non te dili-
gis: immo cõuincit: q⁊ ⁊ odis te. Qui autẽ
inq̃t diligit iniq̃tatẽ: odit aĩam ſuã. Si ḡ di
ligis iniquitatem: putãs qḋ teipm̃ diligaſ:
erras: Ita ⁊ ſi ꝓximũ diligas ad iniq̃tateʒ
duces: ⁊ dilectio tua laqueus erit dilecti.
Caritaſ ergo de puro corde eſt: que eſt ſᷓm
deum: ⁊ cõſciẽtia bõa: ⁊ fide nõ ficta. Iſta
caritas diffinita ab apoſtolo: habʒ duo ꝑ-
cepta: dilectionis dei: ⁊ dilectionis ꝓximi.

In nullis ſcripturis aliud in gratis: nemo
vobis aliud pcipiat. Quicqd obſcurū eſt
in ſcriptura: hec ibi occulta eſt: quicqd ibi
planum eſt: hec ibi apta eſt. Si nuſqȝ aper
ta eſſet: nō te paſceret. Si nuſqȝ occulta: ſi
te exerceret. Hec caritas clamat de corde
puro: de corde talium in his ỽbis qualiſ h
mō orat: Et qs iſte ſit: cito dixerim: Chriſt⁹
eſt. Audituri enī eſtis ỽba que de dn̄o no-
ſtro Jeſu chriſto indigne accipiunt: et pu-
tabit parum intelligens temere me dixiſſe
chriſti eſſe pſonam in hoc pſalmo. Quo-
modo enim pōt de domino nr̄o Jeſu chri
ſto: de illo agno immaculato: de illo ī quo
ſolo nō eſt inuētū mēdaciū: qui ſol⁹ veriſſi
me dicere potuit: Ecce venit pnceps mun
di huius: ⁊ in me nihil inueniet: id ē nullaȝ
culpam: nullū reatū: qui ſolus qđ non ra-
puit: exoluebat: q̄ ſolus innocenteȝ ſangui
nem fudit: filius dei vnicus: carnem acci-
piens: nō qua ipſe minueret: ſ; qua nos au-
geret. Quō ergo de iſta pſona recte accipi
tur: Pone dn̄e cuſtodiam ori meo: ⁊ oſtiū
cōtinentie circa labia mea: Ut nō declies
cor meū in ỽba maligna: ad excuſādas ex
cuſatiōes in peccatis: Manifeſtiſſime qp-
pe iſte eſt ſenſus. Cuſtodi dn̄e os meuȝ ia-
nua q̄dam ⁊ oſtio pcepti tui: vt in ỽba ma
ligna non declinet cor meū. Que ỽba ma
ligna: Quibus excuſant peccata. Ne in-
q̄t peccata mea malim excuſare: q̄ȝ accuſa
re. Hec verba in ipm̄ dn̄m nr̄m Jeſuȝ chri
ſtum nō cadūt. Que enī ille peccata cōmi
ſit: que cōfiteri potius q̄ȝ defendere debu-
iſſet: Noſtra verba iſta ſunt: Certe chriſt⁹
loquit. Si nr̄a ỽba ſunt: quō chriſtus loq̄-
tur: Et vbi eſt caritas de qua loquebatur:
Neſcitis qꝛ ipſa vnum nos fecit in chriſto:
Caritas clamat ad chriſtū de nobis: cari-
tas clamat de chriſto p nobis. Quō cari-
taſ clamat ad chriſtū de nob: Et erit: oīs q̄
inuocauerit nomē dn̄i ſalu⁹ erit. Quō cari
tas de chriſto p nobis: Saule Saule q̄d
me pſequeris: Uos (inq̄t aplus) eſtis cor-
pus chriſti ⁊ mēbra. Si ergo ille caput: noſ
corp⁹: vnus homo loquit: Siue caput loq̄
tur: ſiue mēbra: vnus chriſt⁹ loquit. Et ca-
pitis eſt pprīū loqui etiam in pſona mem-
brorū: Ipſaȝ noſtrā ↄſuetudinē aduertite.
Primo quō loqui in mēbris noſtris nō po
teſt: niſi caput. Jam ỽo caput noſtrū quō
loquat in pſona oīm mēbrorūȝ aduertite.
In anguſto tibi pedem aliqs calcat: cal-
cas me dicit caput. Uulnerauit tibi aliqs
manum: vulneraſti me dicit caput. Caput
tuū nullus tetigit: ſed loquit vnitas cōpa-
ginis corpis tui. Oīm membroꝝ tuorū p-
ſonam illa q̄ in capite eſt lingua ſuſcipit: ip
ſa p omibus verbis fungit. Sic ḡ audia-
mus chriſtū loquentem: ſ; vnuſqſqȝ agno-
ſcat ibi vocē ſuā tanqȝ herēs in chriſti cor-
pore. Aliqn̄ enī dicturus eſt ỽba: in quib⁹
nullus noſtrū inueniat pſonā ſuaȝ: ſed ad
ſolum caput ptineat: non tn̄ ſe ſepat ex ver
bis noſtris: ⁊ ad ſua ppria tollit: vl' a ſuis
ppriīs: nō ad noſtra redit. De ipſo enim ⁊
de eccl'ia dictū eſt: Erūt duo ī carne vna.
Uñ ⁊ ipſe in euangelio dicit: de hac ipſa re:
Jā igit nō ſunt duo: ſ; vna caro. Hec no-
ua non ſunt: ſepe a vobis audita ſunt: ſ; p
occaſiones neceſſe eſt cōmemorent: pmo
qꝛ ipſe ſcripture quas tractam⁹ ita ſibi ſunt
innexe: vt multa in multis repetant: ⁊ vti-
le eſt. Cura enim mūdi ſpinas habet: ⁊ of-
focat ſemina: oportet ſepius a dn̄o cōme-
morari: qđ cogit mūdus obliuiſci.

Expoſitio pſalmi.

Domine clamaui ad te: exau-
di me. Hoc omēs poſſumus dice-
re: hoc nō dico: totus chriſt⁹ dicit:
ſ; magis ex pſona corpis dictuȝ eſt: quia ⁊
cum hic eſſet carnem portās orauit ⁊ ex p-
ſona corpis orauit ad patrē: ⁊ cum oraret
globi ſanguis de toto corpe eius diſtilla-
bant. Sic ſcriptum eſt in euangelio: Ora-
uit Jeſus intenta oratione: ⁊ ſudauit ſan-
guineȝ. Quid eſt de toto corpe ſanguinis
effluxio: niſi de tota eccl'ia martyrū paſſio:
Domine clamaui ad te exaudi me. Intē- Alia lra. t non habet
de voci †deprecationis mee: dum
clamauero ad te. Jam finitū negociuȝ
clamandi putabas: cum diceres: clamaui
ad te. Clamaſti: iam noli eſſe ſecurus. Si
finita eſt tribulatio: finituſ ē clamor: Si au-
tem manet tribulatio eccleſie ⁊ corpis chri
ſti vſqȝ ī finē ſeculi: ñ tm̄ dicat clamaui ad
te: exaudi me: ſed intende voci depcatio-
nis mee: dum clamauero ad te. Diri-
gatur oratio mea ſicut incenſum in
conſpectu tuo: eleuatio manuum
mearum ſacrificium veſpertinuȝ.
Hoc de ipſo capite ſolere dici oīs chriſtia-
nus agnoſcit. Declināte enī iam die in ve-
ſperū: dn̄s in cruce aīam depoſuit receptu

rus: nõ amiſſurus inuitus: ſi tamẽ ⁊ ibi nos
figurati ſumus. Quid enim illius pepẽdit
in ligno: niſi quod de nobis accepit? Et vñ
fieri poteſt: vt aliqñ deus pater dimittat et
deſerat vnicũ filiũ: qui vtiq̧ cum illo vn⁹
deus eſt? Et tamẽ noſtram infirmitatem fi-
gẽs in cruce: vbi vetus homo noſter: ſicut
dicit apl̃s: confixus eſt cruci cũ illo: ex vo
ce ipſius hoĩs nr̃i clamauit: Deus meus
deus me⁹: vt quid me dereliq̃ſti? Illo ergo
eſt ſacrificiũ veſptinũ: paſſio chriſti: crux
chriſti: oblatio victime ſalutaris: holocau
ſtum acceptũ deo. Illud ſacrificiũ veſpti
num fecit ĩ reſurrectiõe munus matutinũ.
Oratio ẽ pure directa de corde fideli tan-
q̃ de ara ſancta ſurgit incenſum. Nihil eſt
ẽ delectabili⁹ odore dñi: ſic oleant omnes
q̃ credunt. Vetus ẽ homo nr̃ (apoſtoli v̓-
ba ſunt) confixus ẽ cruci cũ illo: vt euacua
retur inq̃t corpus peccati: vt vltra nõ ſuia
mus peccato. Inde ⁊ in ipõ pſalmo cũ di
ctum eſſet: De⁹ me⁹ de⁹ me⁹: vt q̃d dereli-
quiſti me: longe a ſalute mea: ſtatim ſubie
ctũ eſt: v̓ba delictorum meorũ. Quorũ de
lictorũ: ſi caput attẽdas? Et tñ ei⁹ fuiſſe vo
cẽ in pſalmo ipẽ teſtatus ẽ: in cruce ipa v̓
ba dixit: ipm̃ v̓ſum ꝓnunciauit: Nõ eſt re
lictus humane cõiecture locus: Nulli⁹ ne-
gandi aditus qualiciiq̧ chriſtiano. Qõ le
go in pſalmo: hoc audio a dño: in ipõ etiã
pſalmo agñſco qõ in euãgelio lego: Foderũt
man⁹ meas ⁊ pedes meos: dinumerauerũt
oĩa oſſa mea: Ipi v̓o cõſiderauerũt ⁊ con-
ſpexerũt me: diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea:
⁊ ſup veſtem meã miſerũt ſortem. Hec om
nia ſicut p̄dicta ita facta: Sicut audiuim⁹:
ita ⁊ vidim⁹. Ergo ſi dñs noſt̃ Ieſus chri
ſtus nos figurans in caritate corpis ſui: cũ
uis eſſet ipẽ ſine peccato dixit: verba deli-
ctorũ meorũ: dixit aũt hoc ex pſona corpo
ris ſui: quis audet in mẽbris ei⁹ dicere nõ
ſe hr̃e peccatũ: niſi q̃ fuerit auſus ſe falſe
iuſticie noĩe efferre ⁊ chriſtum falſitatis ar-
guere? Fatere ẽ o mẽbrũ qõ de te ꝓnũcia-
uit caput tuũ: qõ vt fateamur: qõ vt facia-
mus: nec nos iuſtificem⁹ ante ꝯſpectũ ſo-
lius iuſti: q̃ iuſtificat impiũ: Subiecit iam
ſui corpis vocem. ¶ Pone domĩe cu-
ſtodiam ori meo: ⁊ oſtium †cõtinẽ-
tie circa labia mea. Non dixit clauſtrũ
cõtinentie: ſed oſtiũ. Oſtiũ aperit ⁊ clau-
ditur. Ergo ſi oſtium ẽ: ⁊ apiat ⁊ claudat:
Aperiat ad cõfeſſionẽ peccati: claudatur
ad excuſationẽ peccati. Ita eni erit oſtiũ

Alia lr̃a. †cuſtãtie la- biis meis

cõtinentie: non ruine. Quid enim nob ꝓ-
deſt hoc oſtiũ cõtinentie? Quid orat ex p-
ſona corpis chriſti? ¶ †Ut non declines
inq̃t: cor meum in verba †maligna.
Quid eſt cor meum? Cor eccleſie mee: cor
vtiq̧ corpis mei. Verba illa attendite vbi
nobis regula figit. Saule Saule quid me
pſequeris? Cum ipm̃ nemo tetigiſſet: Eſu-
riui: ⁊ cibaſtis me: ſitiui: ⁊ potum dediſtis
mihi: ⁊ cetera. Et illi. Qñ te vidimus eſu-
rientem aut ſitientẽ? Et ille. Cũ vni ex mi-
nimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Hec chri
ſtianis inuſitata eſſe nõ debent: maxime in
q̃bus regule fixe ſunt: ⁊ ceterorũ intelligen
dorũ: ⁊ aut nõ turbabunt: aut cito corrigẽ
tur. Sicut ẽ ibi dictum ſunt iuſti: domĩe: q̃
re dixiſti: Eſuriui: ⁊ dediſtis mihi mandu-
care: qñ te vidimus eſuriẽtẽ? Et ille reſpõ-
ſurus eſt: Cum vni ex minimis meis feci-
ſtis: mihi feciſtis: Sic ⁊ hic dicamus ĩ chri
ſto: intus in interiore hoĩe noſtro: quia ibi
p fidem habitare dignatur. Non enim ab-
ſens eſt a nobis: ⁊ non ẽ cui dicamus: cum
ipẽ dicat: Ecce ego vobiſcũ ſum vſq̧ ad
cõſummationẽ ſeculi. Dicam⁹ ergo illi et
nos: qñ vocẽ eius in hoc pſalmo accepi-
mus. Eius enim vox eſt qõ nemo negat:
Eleuatio manuũ mearũ ſacrificiũ veſper-
tinum. Hic ẽ cõſequent: Pone domĩe cu
ſtodiam ori meo: ⁊ oſtiũ continẽtie circa la
bia mea: Ut nõ declines cor meũ in verba
maligna. Ad excuſandas excuſatio-
nes in peccatis. Quare ſic oras domi-
ne: Que peccata tua excuſaturus es? Re
ſpondit: Cũ vnũ ex mẽbris meis ſic orat:
ego ſic oro: ſicut tibi reſpõdi: cũ vni ex mi
nimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Cum au
tem nõ declinatũ fuerit cor tuũ o membrũ
chriſti: cum cor tuũ nõ fuerit declinatũ in
verba maligna ad excuſandas excuſatio-
nes in peccatis. ¶ Cum homib⁹ ope
rantibus iniquitatem. Et nõ cõmu-
nicabis cũ electis eorũ. Hoc enim ſequit.
Et non †cõbinabo cũ electis eorũ.
Qui ſunt electi eorum? Qui ſeipſos iuſtifi-
cant. Qui ſunt electi eorum? Qui ſibi iuſti
vident: ⁊ ꝯtemnũt ceteroſ. ſicut phariſeus
ille in tẽplo dixit: Deus gr̃as ago tibi: q̃ nõ
ſum ſicut ceteri hoĩes. Qui ſunt electi eo-
rum? Hic hõ ſi ꝓpheta eſſet: ſciret que mu
lier illi acceſſit ad pedes. Agnoſcitis vocẽ
alterius phariſei: q̃ dominum inuitauerat
quando mulier que erat in ciuitate pecca-
trix: venit: ⁊ acceſſit ad pedes eius. Illa

Alia lr̃a. †non habet †malicie

Alia lr̃a. †cõmunicabo.

impudica quondam frontoſa ad fornica-
tionem: frōtoſior ad ſalutem irrupit in do-
mum alienā: ſ3 ille q̄ ibi diſcūbebat nō erat
alien⁹: Nō extranea quemlibet cōuiuā:
ſed ancilla dominū ſuū ſecuta eſt: acceſſit
ad pedes: quia eius veſtigia ſequi cupie-
bat: lauit lachrymis: terſit capill'. Pedes
chriſti qui ſunt: niſi p quos pagrauit totū
mūdū? Q̄ ſpecioſi pedes eorū qui annun
ciant pacem: qui annūciant bona. Pedeſ
ergo domini xp̄i ſuſceperūt: vt ſuſcipien-
do iuſtum in nomie iuſti mercedē iuſti ac
ciperent: ⁊ ſuſceperūt ꝓphetam in nomie
ꝓphete: vt mercedem ꝓphete acciperent.
Et quicūq3 potum dederit inq̄t vni ex mi-
nimis iſtis calicem aque frigide tantū i no
mine diſcipuli: amen dico vobis nō ꝑdet
mercedē ſuam. Qui ḡ tali humanitate pe
des dn̄i ſuſcipit: q̄d impendit: niſi que ha-
bebat in domo ſupflua? Merito q2 capil-
li quaſi ſupflui ſunt: inde illa pedes domi-
ni detergebat. Supflua tua neceſſaria ſiūt
tibi: ſi inde fueris obſecutus pedibus dn̄i.
Ergo illa curari volebat: ꝯſcientia magni
vulneris. Sed nunq̄d magnum vulnus: ⁊
paruus medicus? Phariſei aūt nolebant
ſe tangi ab immūdis: vitabāt omnē conta
ctum peccatoꝝ: ⁊ ſi q̄n forte neceſſitate tan
gebant: abluebāt ſe: ⁊ ꝓpe baptizabāt per
omēs horas: nō tm̄ ſe: ſ3 ⁊ vaſa ſua: lectos
ſuos: calices: papſides: ſicut dn̄s in euāge
lio cōmemorat. Cum ḡ ille phariſeus noſ-
ſet hanc mulierem: que vtiq3 ſi ad pedes il
lius phariſei accederet: repelleret eam: ne
ſanctitas ei⁹ pollueret. Habebat eni eā i
corpe: nō in corde: ⁊ q2 non habebat eā in
corde: vtiq3 falſaā habebat in corpe. Q2 ḡ
ille eam repulſurus eſſet: cum hoc dn̄s nō
fecit: exiſtimauit eum neſcire que illa eſſet:
⁊ dixit apud ſemetip̄m: Hic ſi eſſet prophe
ta: ſciret que mulier illi acceſſit ad pedes.
Nam dixit: repuliſſet eā ſi ſciret que eſſ3:
tanq3 eſſet cōſequēs: ſi ſciret repelleret. Ex
illo ḡ q nō eam repulit: etiā neſciſſe eum ꝓ
certo ſuſpicatus ē. Domin⁹ aūt ſic habe-
bat oculos i illa muliere vt aures haberet
in corde phariſei. Itaq3 audita cogitatiōe
eius: ꝓpoſuit ſimilitudinē quam noſtis.
Duo debitores erāt cuidā feneratori: vn⁹
ei debebat q̄ngentos denarios: alter quin
quaginta. Cū nō haberēt ambo vn̄ redde
rent: donauit ambob⁹: Quero abs te inq̄t
quis eum plus dilexit? Et ille reſpōdit iam
coactus veritate aduerſus ſeip̄m proferre
ſententiā. Credo inquit domie: q2 ille cui
plus donauit. Et cōuerſus ad mulierē: di-
xit ad Symonē. Vides iſtā mulierē? In-
troiui in domū tuam: oſculū mihi nō dedi
ſti: illa aūt nō intermiſit pedes meos oſcu-
lari. Aquam mihi ad pedes nō dediſti: il-
la lachrymis ſuis lauit mihi pedes. Oleū
mihi nō dediſti: illa vnxit vnguēto. Pro-
pter qd̄ dico tibi: dimittūt ei peccata mul-
ta: qm̄ dilexit multū. Quare? Quia cōfeſ-
ſa eſt: quia fleuit: q2 non declinatū eſt cor
eius in verba maligna: ad excuſandas ex-
cuſationes in peccatis: nō combinata ē cū
electis eorū: id eſt defendentib⁹ ſe. Nō eni
⁊ huic mulieri ſi declinaret cor eius in ver
ba maligna deeſſet defenſio peccatorum.
An nō quotidie pares eius in turpitudie:
ſ3 nō pares in confeſſiōe meretrices adulte
re flagicioſe defendūt peccata ſua? Si la-
tuerint: negant: ſi aūt dep̄henſe atq3 cōui-
cte fuerint: vl' publice id egerit: defendūt:
Et q3 facilis defenſio earū: q3 cita: ſ3 q3 pre
ceps: q3 q̄tidiana ⁊ q3 ſacrilega? Q ſi deus
hoc nollet non facerem: hoc voluit deus:
fortuna hoc voluit: hoc voluit fatū. Non
dixit: Ego dixi domie miſerere mei: ſi quō
illa peccatrix ad pedes medici veniēs: ſa-
na animam meā: qm̄ peccaui tibi. Et iſta
fratres mei defenſio qualiū eſt? Non ſolū
indoctorū: ſed etiam doctorū. Sedēt ⁊ cō
putant ſidera: interualla: curſus: volubili-
tates: ſtatus: motus intendūt: deſcribunt:
cōiiciūt: Docti magni vident. Totū hoc
doctum ⁊ magnū: defenſio peccati ē. Eris
adulter: q2 ſic habes venerem. Eris homi
cida: q2 ſic habes martem. Mars ergo ho
micida: non tu: ⁊ venus adultera: non tu.
Vide ne ꝓ marte ⁊ venere tu damneris.
Deus eni qui damnaturus eſt: nouit quia
tu es qui dicis: nō ego: iudica ſcienti. Por
ro mathematicus q̄ tibi fabulas laqueorū
tuorū etiam vendit: vt nō vel gratuitā cō-
pares mortem. Emis eni mortē a mathe-
matico precio: qui ꝯtempſiſti vitam a chri
ſto gratiſ. Ipe enim mathematicus ſi vxo
rem ſuam paulo petulantius viderit con-
uerſari: aut aliq̄s alienos improbe attēde-
re: aut feneſtram crebro repetere: nōne ar-
ripit: verberat: ⁊ dat diſciplinam in domo
ſua? Reſpondeat illi vxor: Si potes: ve-
nerē cede. Nonne ⁊ ille reſpondebit: Fa-
tua: aliud eſt quod competit rectori: aliud
quod profertur emptori. Ergo electi eo-
rum qui ſunt? Electi malorum: electi im-

pioꝝ: cū q̄bus non eſt cōbinandū: id ē cū quibus nō eſt habēda ſocietas. Qui ſūt? Aut arbitrātes ſe iuſtos: ⁊ ꝯtemnētes ceteros q̄ſi peccatores: ſicut erāt illi phariſei: aut q: ipſa peccata manifeſte: vel cōphendunt: vel publice fiūt: defendētes ⁊ aſſerētes: ne aliq̄d culpe eorū tribuat. Et vt ipſi nihil mali feciſſe videant: ſ; totū deus: qui vel ſic creauit hoīem dicūt: vel ſtellas cōpoſuit: vel res humanas negligit: defendētes ſunt electoꝝ ſeculi. Sed dicat mēbrum chriſti: dicat corpus chriſti: dicat chriſtus ex ꝑſona corpis ſui: Nō declines cor meū in v̄ba malicie: ad excuſandas excuſationes in pctīs: Cū hominibꝰ opantibꝰ iniq̄tatem: ⁊ nō combinabo cū electis eoꝝ. Noſtis fratres qđ nō eſt ꝑtermittendū q̄ſi iuſtos eminētiores in ſe tenentes velut primum gradū iuſticie: electos vocari apud manicheos. Qui nouerūt recognoſcāt: q̄ neſciebāt audiāt. Electi q̄dē dei ſunt oēs ſancti: ⁊ habemus hoc in ſcripturis: ſ; vſurparunt ſibi illud nomen: ⁊ quaſi familiarꝰ ſibi applicuerunt: vt tanq̄ ꝓprie iam electi appellent. Qui ſunt iſti electi? Quibꝰ ſi dixeris: peccaſti: ſtatim illā defenſionem impiam ⁊ peiorem ceteris magiſq; ſacrilegā ꝓferūt: Nō ego peccaui: ſ; gēs tenebrarū. Que ē iſta gens tenebrarū? Que bellū geſſit cum deo: ⁊ ipſa peccat: cū tu peccas. Ipſa inq̄t: q: cōmixtus ſum illi. Deus q̄ te cōmiſcuit: q̄d timuit? Hoc eī dicūt ꝙ illa gēs tenebrarum rebellauerit aduerſus deum: anteq̄ mūdus fieret: ⁊ ille timēs ne regna eius illo adueniēte hoſtili impetu vaſtarētur: miſit huc membra ſua: ſubam ſuam: ſ; qđ ipſe eſt: ſi aurū: aurū: ſi lux: lucem: q̄cq̄d illud eſt hoc miſit: ⁊ miſcuit viſceribus gētis tenebraꝝ: dicūt: ⁊ fabricauit inde mūdum. Et nos aīe inquiūt de ipſis mēbris dei ſumꝰ: ſ; ꝑmimur hic viſceribꝰ tenebraꝝ gentis: ⁊ q̄cq̄d peccare dicimur: illa gens peccat. Se q̄dem vident excuſare a peccato: ſed deum ſuū nō excuſant a crimine timoris: nec ipſam ſubam dei ſui a crimīe corruptibilitatis. Si enī incoꝛruptibilis deꝰ: ſi incōmutabil: ſi incōtaminabil: ſi immaculabil: ſi impenetrabil: q̄d ei factura erat gens illa? Feciſſet illa quem vellet impetū quomō terreret impenetrabile: inuiolabilem: incōtaminabilem: incōmutabilem ⁊ icoꝛruptibilem? Si ergo talis deus crudel: q: ſine cauſa huc vos miſit: cui nihil nocere poterat: q̄re vos miſit? Ecce gens tenebrarum illi nocere nō poterat: Ipſe autem vobis grauit nocuit: ⁊ ipſe magis q̄ ille hoſtis veſter fuit: q̄ ⁊ ipſe vobis nocere potuit: Potuiſtis ꝑmi: potuiſtis captiuari: potuiſtis inquinari: potuiſtis coꝛrūpi: potuit q̄ ⁊ ille. Fruſtū enim ⁊ quodāmō partuncula nature ipſius conuincit maſſam. Quale ē illud qđ huc miſit: tale ē ⁊ illō qđ ibi remāſit. Hoc ipſi dicūt: ipſi fatent: quia he due ſubſtātie ſunt: vna illa: ⁊ vna iſta: libri eoꝝ hoc habent: ⁊ ſi negant: leguntur: ⁊ cōuincunt. Quid ergo? Vt in h̄ vno exordio nihil amplius dicā? Nō dicam peiora: nō dicam ſceleratiora. In h̄ ipſo exordio q̄ bellum inducūt: videte quem debellent: ⁊ vbi pugnatum aduerſus deū a gēte tenebrarū dicunt: ipſi in eoꝝ verborum pugna capiunt. Nō enim ē qđ dicant: aut quo refugiāt. Sꝫ vis o nefande falſe electe defendere peccatum tuū: vt quādo aliq̄d mali feceris: nō tu feciſſe videaris: Queris in quem peccatū tuū refundas: ⁊ refundis in gentem tenebrarū: ſed ad deū attende: ſi nō in illum refundis. Si enim poſſet gens tenebrarū quam fingitis: hoc tibi diceret. Quid me accuſas? Potui aliq̄d facere deo tuo: an nō potui? Si potui: fortioꝛ illo ſum. Si nō potui: quare me timuit? Si nō timuit: quare huc te miſit: vt tanta ſ; patiaris: cum ſis membrū ipſius: cū ſis ſubſtātia ipſius? Si nō timuit: inuidit: Si hoc timore nō fecit: crudelitate fecit. Vꝛ q̄ iniquus eſt: cui nihil nocere poterat: ⁊ fecit vt membris ſuis hic tantū noceret? An poterat noceri? Ergo incoꝛruptibilis non eſt. Cū vis ergo te defendere de peccato tuo: laudare nō potes deum. In laude dei nō capereris: niſi in tua iactareris. Tranſi ad vituperationē tuā: ⁊ laudabis deum. Redi ad verba pſalmoꝝ quos execramini: dic: Ego dixi domie miſerere mei: ſana animā meam qm̄ peccaui tibi. Ego dixi: ego peccaui: nō fortuna: nō fatum: nō gens tenebrarum. Si ergo tu peccaſti: iam vide quemadmodū pateat laus dei: in qua anguſtiabaris cum te velles defendere. Melius in peccatis tuis anguſtiariſ: ⁊ in illius laude dilataris. Nam ergo confeſſo peccato tuo: vide quemadmodū laudetur deꝰ: quia iuſtus eſt cum te punit perſeuerantē: ⁊ miſericoꝛs: cū te liberat confitentē. Nō ergo inquit declines cor meum in verba maligna: ad excuſandas excuſationes in peccatis: vt dicam: quia gens tenebraꝝ

fecit qđ ego feci. Cum hominibus operan
tibus iniquitatem. Quam iniquitatem?
Dicamꝰ aliquam eorum iniq̃tatem nefan-
dam. Audite iniq̃tatem nefariã manicheo
rum publicã quã ꝯfitent̃. Expedire dicũt
homini feneratorẽ eſſe ꝙ̃ agricolã. Quer̃
cauſam: ⁊ reddũt rationẽ. Vide ſi ratio il-
la nõ dementia nominãda eſt. Qui eni in
vſuram inquiũt dat pecuniã: nõ ledit cru-
cem luminis. Multi eni nõ intelligũt: ſ; expo
nam. Qui aũt inquiũt agricola eſt: mltum
ledit crucem luminis. Queris quã crucẽ lu-
minis? Mẽbra inquiunt illa dei q̃ capta ſũt
in illo prelio: mixta ſunt vniuerſo mũdo: ⁊
ſunt in arborıbꝰ: in herbis: in pomis: i fru
ctibus. Dei mẽbra vexat: q̃ terrã ſulco diſ
cindit. Dei mẽbra vexat: q̃ herbam de ter-
ra vellit. Dei mẽbra vexat: q̃ pomum car-
pit de arbore. Hec ne faciat in agro falſa
homicidia: facit i fenore vera homicidia.
Panem mẽdicanti nõ porrigit. Videte ſi
poteſt eſſe maior iniq̃tas iſta iniuſticia: pa
nem mendicanti nõ porrigit. Queris q̃re?
Ne vitam q̃ eſt in pane: quã dicũt mẽbꝛu;
dei: ſubſtantiã diuinã mẽdicus ille accipi-
at: ⁊ liget eã in carne. Quid ḡ vos? Quid?
Quare mãducatis? Carnem nõ habetis?
Sed nos inquiũt: q; fide manichei illumi
nati ſumꝰ: oratiõibꝰ ⁊ pſalmis nr̃is qui ele
cti ſumus: purgamꝰ inde vita; q̃ eſt in illo
pane: ⁊ mittimꝰ illã ad theſauros celoꝛu;.
Tales ſũt electi: vt nõ ſint ſaluãdi a deo: ſ;
ſaluatores dei: Et ip̃e eſt chriſtus dicunt
crucifixus in toto mũdo. Ego in euãgelio
ſaluatorẽ accepam chriſtũ: vos aũt eſtis i
libris vr̃is ſaluatores chriſti. Eſtis plane
blaſphematores chriſti: ⁊ iõ a chriſto non
ſaluãdi. Ergo buccella ne det̃ mendico: et
ploret in buccella membrũ chriſti: mẽdicꝰ
fame moriturꝰ eſt? Falſa miſcõia in buccel
lam: facit verũ homicidiũ in hoiem. Sz q̃
ſunt iſti electi eoꝝ? Nõ declines cor meu;
in v̾ba maligna: ⁊ nõ cõbinabo cũ electis
eorũ. ¶ †Emẽdabit me iuſtus in mi
ſericordia: ⁊ †arguet me. Videte pec
catorũ cõfeſſorẽ: emendari ſe vult miſeri-
cordit̃: ꝙ̃ laudari fallacit̃. Emẽdabit me
iuſtus in miſcõia: ſi iuſtus ẽ: ſi miſicors ẽ:
qñ me videt peccantẽ. Hoc vtiq; quedã
mẽbra chriſti dicũt: de q̃buſdã membris
chriſti dicũt: in vno corꝑe dicũt. Dignat̃
loqui dñs ex ꝑſona emẽdatoris: nec reſpu
it ꝑſonam emẽdati vel emẽdantis. Omia
eni mẽbra in illo: ⁊ ip̃e dic: Emẽdabit me

Alia lr̃a. †Corripiet †increpabit

iuſtꝰ i miã. Quis iuſtꝰ te emẽdaturꝰ ẽ? Ca
put omĩa mẽbra emẽdat. Emẽdabit me iu
ſtus i miſcõia: ⁊ arguet me. Arguet me: ſ; i
miſcõia arguet: ſ; non odit: ⁊ eo magis ar-
guet: q; ñ odit. Et iſte q̃re inde grãs agit?
Quia corripe ſapientẽ: ⁊ amabit te. Emẽ-
dabit me iuſtus: q; ꝑſequit̃? Abſit. Hic eſt
potius emẽdandus: ſi odio emẽdat. Qua
re ḡ emendat in miſcõia: ⁊ arguet me? In
qua miſcõia? Oleum autem peccato
ris nõ †impinguabit caput meum.
Quid eſt oleũ peccatoris nõ impinguabit
caput meũ? Nõ creſcet caput meũ de adu
latione. Falſa laus adulatio eſt: falſa laus
adulatoris: hoc ẽ oleũ peccatoris. Propt̃
ea ⁊ hoies cum falſa laude aliquem irriſe-
runt: hoc etiam de illo dicunt: vnxit illi ca-
put. Amate ḡ argui a iuſto in miſcõia: no-
lite ḡ amare laudari a peccatore cum irri-
ſione. Habetote oleũ vobiſcũ: ⁊ nõ quera
tis oleũ peccatoris. Sapiẽtes eni ille v̾gi-
nes ſecum portabãt oleũ: id ẽ cõſcientiã il
larum ill' teſtimoniũ ꝑhibebat. Oleu; glĩa
eſt: fulget: nitet in ſuꝑficie: Sz bona dz eẽ
gloria: ⁊ vera glĩa: vt ibi ſit intus in vaſis
ſuis. Audi qđ ẽ in vaſis. Probet autem
ſe hõ: ⁊ tũc in ſemetip̃o habebit gloriam: ⁊
non in altero. Quid ẽ in vaſis ſuis? Audi
ip̃m apl'um. Nam glĩa nr̃a hec eſt: teſtimo
nium cõſcientie nr̃e. Poſtremo q; i corꝑe
chriſti es: ⁊ adhuc portas mortalitatẽ quã
dam: tu tibi eſto iuſtus: ⁊ in te eſto iuſtus.
Peccator es: vindica in te: redi ad ꝯſcien
tia; tuã: ⁊ exige de te penas: crucia teip̃m.
Ita enim offers ſacrificiũ deo: quia ſi vo-
luiſſes ſacrificiu; dediſſem vtiq; (ait pec-
cator) holocauſtis nõ delectaberiſ. Quid
ergo? Nullũ accipit ſacrificiũ? Sacrificiu;
deo ſpũs contribulatꝰ: cor contritũ et hu-
miliatum deus non ſpreuit. Humilia cor
tuũ: cõtere cor tuũ: crucia cor tuũ: ⁊ tu te-
ipſum emẽdabis in miſicordia. Non eni;
odiſti te cũ ſeuis in te: Eris in parte: emẽ-
data iuſtus: ꝙ̃uis ſis adhuc in emẽdãda
peccata. Ex qua parte eni tibi diſpliceſ: iu
ſtus es: ex qua ꝑte tibi diſplicet in te qđ in
iuſtum eſt: iuſtus es. Vis videre ꝙ̃ iuſtus
es? Hoc in te tibi diſplicet: qđ ⁊ deo. Iam
cõiunxiſti te volũtati dei: ⁊ in teip̃o nõ qđ
ille fecit: ſ; qđ ille odit: odiſti. Ex eo quod
odiſti in te quod feciſti: quod odit ⁊ ille q̃
hoc non fecit: cepiſti in te eſſe ſeuerus: erit
ille miſericorſ: parcet: q; tu non peperciſti.
Ergo ex quo cõiunctus es oculis eiꝰ: ⁊ cõ-

Alia lr̃a. †impingu

delectaris legi eius: et hoc in te arguis qͦd
lex eiꝰ arguit: ⁊ h̄ in te tibi diſplicet quod ⁊
oculis dei diſplicet: vide ꝙ iuſtus es. Ex
quo aũt lapſus feciſti ea q̄ diſplicēt deo: ⁊
fragilitate q̄dā infirmitatis hũane ꝓlabe
ris in illa: ⁊ adhuc portas infirmitatē car-
nis: ⁊ gemis cuiuſdā reluctatōis conſcia:
ex hac pte iniquuſ ⁊ pctōr es. Quō inq̄s
ex quadā pte iuſtus: ex quadā pte pctōr?
Quid eſt qͦd dicis? Laboramꝰ: videmur lo
qui cōtraria niſi nobis ſubueniat apoſtoli
ca auctoritas. Audi illud ab apoſtolo ne
me malus ītellector accuſes: Cōdelector
enim inq̄t legi dei ſcōm interiorem homi-
nē. Ecce iuſtus? An nō eſt iuſtꝰ qui cōde-
lectat̄ legi dei? Vn̄ ergo pctōr? Video aliā
legem in mēbris meis repũgnantem legi
mētiſ mee: ⁊ captiuū me ducētē in lege pec
cati. Adhuc bellū aduerſus me gero: non
dū ſum totus inſtauratus. Ad imaginē fa
bricatoris mei: cepi reſculpi: et ex ea parte
qua reformor diſplicet mihi qͦd deforme ē.
Ergo ꝙdiu ita ſum quid ſpero? Infelix er
go homo: quis me liberabit de corꝑe mor
tis huius? Gratia dei ꝑ Ieſum chriſtū do
minū noſtrū: Gratia dei que cepit iam re-
ſculpere: Gratia dei q̄ infūdit ſuauitatē:
vt iam ꝑ interiorē hoīem cōdelecteris legi
dei: inde cetera ſanabunt̄: vn̄ ⁊ iſta ſanata
ſūt. Geme adhuc vulneratꝰ: caſtiga te: diſ
plice tibi. Nō ſic pugno inq̄t quaſi aerem
cedens: ſed caſtigo corpus meū et in ſerui
tutē redigo: ne forte alijs p̄dicans ipſe re-
ꝓbus inueniar. Nūquid qui caſtigat cor-
pus odit corpus? Si q̄s caſtigat ſuū odit
ſeruū? Siquis verberat filiū odit filiū? Et
vt aliq̄d ꝯiunctiꝰ eloq̄mur: caro tua tanꝙ
cōiunx tua eſt. Hoc ipſe apl̄s dicit: Nemo
vnꝙ carnē ſuam odio habuit: ſed nutrit ⁊
fouet eā: ſicut ⁊ chriſtus eccleſiam. Certe
caro tanꝙ coniunx eſt: et nemo carnē ſuā
odio habet: Tamē quid alio loco? Caro
concupiſcit aduerſus ſpūm: ⁊ ſpūs aduer
ſus carnem. Cōcupiſcit aduerſus te: tāꝙ
ꝯiūx tua: ama ⁊ caſtiga donec fiat ī vna re
formatiōe: vna ꝯcordia. Qn̄ iſtō erit: qm̄
mō clamas: Infelix ego hō: q̄s me libera
bit de corꝑe mortis huiꝰ? Nūq̄d ſeꝑabit̄ a
te hoc corpꝰ: ⁊ tūc ſecurus eris? Et q̄d ē in
nobiſmetipſis ingemiſcimꝰ: adoptiōem ex
pectātes redēptiōem corꝑis noſtri? Repa
tur ergo a mortalitate ad in mortalitatē: et
iam nō reſiſtit: quia nō eſt mortalitas q̄ re-
ſiſtat. Propterea caſtiga corpus tuū: mō

dona quod poſtea recipias: modo defici
at et tūc ſufficiat: Nam in hac vita reꝑari
nō pōt ꝙdiu mortale ger̄it. Non te depo-
nat: nō te abrūpat: porta: erudi: caſtiga re
ꝑabitur in fine. Et quia nemo vnꝙ carnē
ſuā odio habuit: reſurget ⁊ caro. Sꝫ quō
etiā tunc luctaturus ſū? Oportet inq̄t cor
ruptibile h̄ induere incorruptiōem: ⁊ mor
tale hoc induere immortalitatē. Ergo cū
dicit̄: emēdabit me ⁊ arguet me: ſiue ſit fra
ter: ſiue ſit ꝓximus: ſiue ſit vicinus: ſiue tu
ipſe: in miſericordia debes argui et emēda
ri. Oleum aũt peccatoris non impinguet
caput meū. Sed q̄d facio dicis mihi? Pa
tior adulatoreſ: nō ceſſant ꝑſtrepe: laudāt
in me q̄ nolo: que ego ꝑuipēdo laudant in
me: qͦd ego carū habeo rep̄hendūt in me:
adulatores: fallaces: deceptores. Mag-
nus vir ille: verbi grā: Caiuſ eneꝰ: magnꝰ:
doctus: ſapiēs. Sed q̄re chriſtianꝰ? Nam
magna doctrina: ⁊ magne lr̄e: ⁊ magna ſa
piētia. Si magna ſapiētia: approba quod
chriſtianus eſt. Si magna doctrina: docte
legit. Poſtremo qͦd tu vituꝑas: h̄ ei pla-
cet quē laudas. Sꝫ q̄d? Laudatio illa non
inducat: oleū peccatoris eſt. Sꝫ nō ceſſat
dicere: n̄ inde ipīguet caput tuū: id ē noli
gaudere ad talia: id ē noli ānuere: noli cō-
ſentire: noli inde gratulari. Et ſi ille attulit
oleum adulationis: ſed caput tuū integrū
manſit: nō inflatū eſt: nō tumuit. Si enī in
flatū fuerit ⁊ tumuerit: facit pondus ⁊ p̄ci
pitabit te. Oleū aũt pctōris nō impīguet
caput meū. ¶ Qm̄ adhuc et oratio
mea in bn̄placitis eoꝝ: Expecta mō
me vituꝑant ait chriſtus. In primis tēpo
ribus chriſtianorū vndiꝗ rep̄hēdebātur
chriſtiani. Adhuc expecta: ⁊ oratio m ea ī
bn̄placitis eorū erit. Veniet tempꝰ qn̄ ſu-
perent hominū milia tundentium ſibi pec
tus et dicentiū: Dimitte nobis debita no-
ſtra ſicut et nos dimittimꝰ debitoribus no
ſtris. Iam q̄t remāſerūt qui ſibi erubeſcūt
pectꝰ tūdere? Ergo reprehēdāt: toleremꝰ:
rep̄hendant: oderint: accuſent: detrahant:
adhuc et oratio mea in beneplacitis eorū.
Veniet tempus quādo oratio mea place-
bit illis. Erigent enim ſe quaſi iuſti viribꝰ
ſuis: vincetur in lucta: quia ſuꝑbe ſe erex-
erūt: elidētur: trahentur a peccatis: vide-
bunt ſe iniquos: implebūtur que dicta ſūt
ꝑ prophetas: incipiet timeri iudiciū: ꝯuer
tet ſe anime acies ad cōſcientiā peccatorū
et placebit illa oratio: Dimitte nobis debi

ta noſtra ſicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹
noſtris. O verboſa defēſio iniq̄tatis. Cer
te iam hoc populi dicunt: ⁊ populorū pe-
ctora tūdentium tonitruus non quieſcit.
Recte nubes tonāt in quibus iā habitat
deus. Ubi ē illa verboſitas: vbi eſt illa ia-
ctantia: iuſtus ſū nihil mali feci? Certe cū
in ſcripturis ſanctis fueris contemplatus
normā iuſticie: q̄ſtūcūq̄ pfeceris inueni-
es te peccatorē. Profeciſti: iam vnū deū
colis: optie: nō fornicariſ ab eo ad idola:
ad mathematicos: ad ſortilegos: ad aru-
ſpices: ad augures: ad maleficos: iſta enī
fornicatio eſt a dn̄o deo: iam es in aliquo
numero membrorū chriſti: Iam incipe vi
dere etiam illa peccata ſocietatis hūane:
Non occidis quēq̄: nō adulteras cuiuſ-
q̄ vxorem: nō vxori tue eūdo ad alteram
iniuriaʒ facis: nō vlla peſſima corruptela
te cōtaminas: abſtinuiſti manū a furto: lin
guaʒ a piurio: cor a ↄcupiſcendo rem pxi
mi tui: iam iuſtus es. Attende cetera: noli
iā ſupbire. Nihil ne peccas in lingua? Nō
plaberis in verbū durum? Sed q̄d mag-
num dicis? Quid magnū? Qui dixerit fra
tri ſuo fatue: reus erit gehenne ignis. Cō-
tremiſcit iā tota illa ſupbia. Ecce iā n̄ val-
de facit vn̄ de⁹ videat impietate aliq̄ blaſ-
phemari. Nō irruit in aliquē ledēdū: non
facit alteri qđ pati non vult. Quid de lin-
gua? Quis illā domat? Sʒ ecce iā frenaſti
et ipſam: q̄ſq̄ quis tantus vt hoc omnino
perficiat? Sed ecce iam et ipſam frenaſti:
quid facis de cogitationibus tuis? Quid
facis de tumultu: et caterua rebellātiū de-
ſiderioꝝ? Nō eis das mēbra. Ita credo ⁊
video: ſed tamē cogitatiōes aliq̄n inclinā
tur: et afferunt ſe plerūq̄ in oratione ge-
nibus fixis: Corp⁹ pſterniſ: collū curuas:
confiteris peccata: deum adoras. Uideo
corpus vbi iaceat: quero vbi volitet ani-
mus. Uideo mēbra iacētia: videamus ſi
ſtat conſcientia: videam⁹ ſi fixa eſt in eum
quē adorat. Sic aūt cogitatiōib⁹ plerūq̄
tanq̄ eſtu maris arripitur: et tēpeſtate tol
litur in aliud atq̄ aliđ: Modo ſi mecū lo
q̄reris et ſubito auerteres te ad ſuū tuū: ⁊
dimitteres me: nō dico a quo aliq̄d pete-
bas: ſed cum quo ex equo loquebaris: nō
mihi iniuriam factā deputarem. Ecce q̄d
facis quotidie deo? Qualeʒ mō dixi frēs:
iam eum qui ſolum deū colit: qui chriſtuʒ
cōfitetur: qui patrē et filiū ⁊ ſpiritūſanctū
vnū deum nouit: qui nō poſt eū fornicaꝛ:

qui nō adorat demones: qui auxilia ſibi a
diabolo nō requirit: qui tenet eccleſiā ca-
tholicam: de cuius fraude nemo cōqueri
tur: de cuius preſſura nō gemit vicinus in
firmus: qui vxorem alienaʒ nō tēptat: qui
contentus eſt ſua: aut qui nec ipa ſua: ſed
quō licet et quō permittit apoſtolica diſci
plina: vbi conſenſus eſt amborū: aut vbi
nōdū ducta ē? Qui iā tal' ē r̄pħēdiꝛ: tn̄ in
iſtis q̄ iam dixi. Uenit ḡ tēpuſ qđ dictū ē:
adhuc et oratio mea in beneplacitis eoꝝ:
ſiue quā docuit: ſiue quā interpellet p no-
bis. In iſtis ergo quotidianis pc̄tis om-
nibus que ſpes eſt: niſi humili corde dica-
mus in oratione dn̄ica que iā in benepla-
citis noſtris eſt: non defendētium peccata
noſtra: ſed ↄfitentiū: Dimitte nobis debi
ta noſtra: ſicut ⁊ nos dimittimus debitori
bus noſtris: et aduocatū habeam⁹ apud
patrem Ieſum chriſtū iuſtū: vt ipe ſit ppi-
tiatio' p peccatis noſtris? Modo loquāꝛ
ſupbi: vincūtur numero: vincūtur populꝛ:
tota terra a ſolis ortu vſq̄ ad occaſū lau-
date nomē dn̄i. Quid faciūt pauci aliter
diſputātes? Iudices ſūt ipioꝝ. Sʒ quid
ad te? Uide quid ſeq̄tur. Abſorpti ſūt
† iuxta petra iudices eorū. Quid eſt — Alia lr̄a. † iuncti p
abſorpti ſunt iuxta petrā? Petra aūt erat
chriſt⁹. Abſorpti ſūt iuxta petrā. Iuxta: id
eſt cōpati iudices magni: potētes: docti:
Ipi dicūtur iudices eoꝝ: tanq̄ iudicātes
de moribus: ⁊ ſentētiā pferentes. Dixit ħ
Ariſtoteles: adiūge illū petre: ⁊ abſorptus
eſt. Quis eſt Ariſtoteles: audiant. Dixit
chriſtus: et apud inferos cōtremiſcit. Di-
xit ħ Pythagoras: dixit hoc Plato: adiū
ge illos petre: compara auctoritatē illorū
auctoritati euāgelice: cōpa inflatos cruci
fixo: dicamus eis: Uos lr̄as veſtras ↄſcri
pſiſtis in cordibus ſupborū: Ille crucē ſu
am fixit in cordib⁹ regū. Poſtremo mor-
tuus eſt et reſurrexit. Mortui eſtis: ⁊ nolo
querere quēadmodū reſurgatis. Ergo ab
ſorpti ſūt iuxta petrā iſtā iudices eoꝝ. Tā
diu videnꝛ aliq̄d dicere: donec cōparenꝛ
petre. Propterea ſi inuēt⁹ fuerit aliq̄s eoꝝ
hoc dixiſſe quod dixit et chriſtus: gratula
mur illi: nō ſequimur illū: Sed prior fuit il
le q̄ chriſt⁹? Sʒ qui vera loquiꝛ: prior eſt
q̄ ipa veritas? O homo attende chriſtū:
non quando ad te venerit: ſʒ q̄n te fecerit.
Poteſt et egrotus dicere: ſed pri⁹ ego ce-
cidi in lectum q̄ medicus ad me veniſſet:
Utiq̄ ideo ille poſterior venit: q: tu prior

ceciditi. Videte itaq textum pſalmi: Ad
buc ⁊ oratio mea in bñplacitis eorū. Sed
erūt multi qui ꝯtradicāt: Abſorpti ſūt iux
ta petrā iudices eoꝝ. Quid ꝗ̄ erit? ¶ Au
Alia lr̃a. †potuerunt dient verba mea qm̄ †ꝓualuerūt:
Preualuerūt verba mea: verbis eoꝝ. Di
cta ſūt ab eis quedā diſerte: ſed a me vera.
Aliud eſt laudare loquacē: aliud laudare
veracem. Audient verba mea qm̄ ꝓualue
rūt. Vñ ꝓualuerūt? Quis eoꝝ ꝯprehēſus
eſt in ſacrificio: cū his legibus iſta ꝓhibe-
rentur: ⁊ nō negauit? Quis eoꝝ cōphēſus
eſt adorare idolū: ⁊ nō clamauit nō feci: et
timuit ne ꝯuincereť? Tales miniſtros dia
bolus habebat. Vñ aūt ꝓualuerūt verba
dñi? Ecce ego mitto vos ſicut agnos ī me
dio lupoꝝ. Nolite timere eos qui occidūt
corpus: aīam aūt nō poſſūt occidere: ſꝫ po
tius eum timete qui corpꝰ ⁊ aīam pōt mit-
tere in gehennā ignis. Dedit timoreꝫ: ſub
iecit ſpem: inflāmauit caritatē. Nolite in-
quit timere mortē. Mortē timetis? Prior
morior. Ne vel capillus veſter pereat for-
midatis? Prius integer in carne reſurgo.
Merito audiſtiſ verba eius qm̄ ꝓualuerūt.
Ducebātur: occidebāť: cadebāt ⁊ ſtabāt.
Et quid eſt factū de tot mortibꝰ martyrū:
niſi vt ip̄a verba ꝓualerent: ⁊ tāq irrigata
terra ſāguine teſtiū chriſti pullularet vbi-
q ſeges eccl̃ie? Audiēt inquit verba mea
qm̄ ꝓualuerūt. Vñ ꝓualuerūt? Iā diximꝰ:
cū predicātur a nō timētibus. Quid non
timētibus? Nec exilia: nec dāna: nec mor
tem: nec crucem. Nō eni nec mortē ſolaꝫ:
ſed nec crucē: qua morte nihil videbatur
execrabilius. Ipſam dñs ſuſcepit: ne diſci
puli eius mortē q̄dē nō timerēt: ſed nec ge
nus mortis horreſcerent. Ergo a nō timē-
tibus cū dicunť: hec ꝓualuerūt. Quid er-
go mortes ille oīm martyrū? Quid fecerūt?
Alia lr̃a †erupta Audi. Sicut craſſitudo terre† diru-
pta eſt ſuper terram. ¶ Diſſipata
Alia lr̃a †ſecus ſūt† iuxta infernū oſſa noſtra: Iux-
ta infernū diſſipata ſūt oſſa martyrū: id ē
corp̄a teſtiū chriſti. Occiſi ſunt eni marty
res: et q̄ſi ꝓualuerūt qui occiderūt. Preua
luerūt illi ꝑſequēdo: vt ꝓualerēt v̄ba chriſti
predicando. Et quid factū eſt de mortibꝰ
ſanctorū? Sic craſſitudo terre dirupta eſt
ſuper terram: Diſſipata ſunt iuxta infer-
nū oſſa noſtra. Quid eſt craſſitudo terre
dirupta eſt ſup terraꝫ? Nouimus craſſitu
dineꝫ terre contēptibilia queq eſſe. Que
ſunt quaſi ꝯtemptibilia hominis: fecūdāt
terram. Nā dictū eſt in quodam pſalmo:
iacuiſſe mortes ſanctoꝝ: et non fuit qui ſe
peliret. Sed ille omnes mortes facte ſunt
craſſitudo terre. Quō accipit terra quādā
pinguedinem de rebus contēptibilibus ⁊
abiectis: ſic ex eo q̄d ꝯtempſit hic mūdus
accepit craſſitudinē terre: vt inde ſeges ec
cleſie feracius pullularet. Iam noſtis fra-
tres q: contēptibilia terre huius: de quibꝰ
pigueſcat terra: nec appellare volo: nec di
cere decet. Talis eſt quedā ſagina terre: ⁊
quedā piguedo: ⁊ ꝯtemptibile eſt hoībus
et quaſi ſordidū eſt ⁊ abijciť. Sed quid fe
cit hic: vt iam ⁊ ipſius verbis vtar? De ter
ra erexit inopē: ⁊ de ſtercore exaltauit pau
perem: vt collocaret eū cū pricipibus: cū
principibus ppl̄i ſui. Proſtratus eſt eni in
terra: tanq pinguedo terre: diruptus ē ſu
per terraꝫ. Sicut iacuit ille Lazarꝰ vlcero
ſus: ſed tamē ab angelis ſublatus eſt in ſi-
num Abrae. Precioſa ē in ꝯſpectu domi
ni mors ſanctorū eius. Sicut cōtemptibi-
lis eſt ſeculo: ita precioſa eſt agricole. No
uit eni ibi vtilitatem ⁊ vberem ſuccū: ⁊ no
uit quid affectet: ⁊ q̄d eligat: vñ ſeges ferti
lis ſurgat: ſed cōtēpnit eā iſte mūdus. Ne
ſcitis q: cōtēptibilia mūdi elegit deꝰ: et ea
que nō ſūt tāq q̄ ſint: vt ea q̄ ſunt euacua-
rentur. De ſtercore erectꝰ Petrus ⁊ Pau
lus: et cū occiderenť ꝯtemnebāť: Modo
iaꝫ ſaginata inde terra: exurgēte ſegete ec
cleſie: Ecce q̄d eſt nobile et p̄cipuū in mū
do: imꝑator: venit romaꝫ: quo feſtinat: ad
templū imꝑatoris: an ad memoriā piſca-
toris? Sicut craſſitudo terre dirupta ē ſu- Alia lr̃a.
per terrā: diſſipata ſunt iuxta infernū oſſa †Quia.
noſtra.† Qm̄ ad te dñe oculi mei: in †non.
te ſperaui:† ne auferas aīam meā.
Cruciati ſunt eni in ꝑſecutiōibus: ⁊ multi
defecerūt. Et q: de captiuitate ꝑſecutiōis
dixit: ſicut craſſitudo terre dirupta eſt ſu-
per terrā: Diſſipata ſūt oſſa noſtra iuxta ī-
fernū: occurrit multos defeciſſe: et multos
ꝑiclitatos eſſe: ⁊ tāq in medijs tribulatio
nibus ꝑſecutionū emiſſa eſt vox p̄cantis:
qm̄ ad te dñe oculi mei. Nō curo quid mi
nentur qui circūſtāt: ad te dñe oculi mei.
Plus figo oculū in ꝓmiſſis tuis: q in mi-
nis eoruꝫ. Noui quid ꝑ me paſſus ſis: q̄d
mihi ꝓmiſeris. Ad te domine oculi mei: in
te ſperaui ne auferas aīam meam. ¶ Cu- Alia lr̃a.
ſtodi me a †muſcipula quā ſtatue- †laqueo quē.
runt mihi. Que erāt muſcipule? Si cō-
ſentis p̄co: In muſcipula poſita ē eſca vi-

te huius. Si amat auis hanc eſcam: cadit
in muſcipulã. Si aũt auis talis ẽ vt dicat:
et diem hoĩs nõ cõcupiui tu ſcis: oculi eı⁹
non recedũt a deo: ⁊ ipe euellet de laqueo
Alia lra. pedes eius. Cuſtodi me a muſcipula quã
ta. ſtatuerunt mihi. Et † ab ſcandalis † qui
† operantiũ. opantur iniquitate. Duas res dixit:
ambas inť ſe diſtiguẽdas: muſcipulã ſta-
tuiſſe perſecutores dixit: ſcãdalũ vero ab
eis qui cõſenſerũt et apoſtatauerũt: Et ex
vtroqꝫ vult ſe cuſtodiri. Hinc ſeuiũt minã
tes: hinc labũť ↄſẽtiẽtes. Timeo ne talis
ſit iſte quẽ timeã: ne taliſ ſit iſte quẽ imiter.
Hec tibi facio ſi nõ ↄſenſeris: Cuſtodi me
a muſcipula quã ſtatuerũt mihi. Ecce fra
ter tuus iam conſenſit: ⁊ ab ſcandalis eoꝝ
Alia lra. qui opãtur iniquitatẽ. Cadent in † re
† retiaculo. tia eı⁹ peccatores: Quid ergo fratres:
Cadent in retia eius pctõres: ſed non oẽs
pctõres: Quidam pctõres qui vſqꝫ adeo
ſunt pctõres: vt ſic ament vitam iſtam vt
ꝑponant illã vite eterne: cadent in muſci-
pulã eius. Sed quid dicis: Putas iſti ta-
les cadunt in retia eius: Sed quid de diſ-
cipulis tuis o chriſte: Ecce cũ ferueret pſe
cutio: quãdo dimiſerũt te omẽs ſolũ: et ie
rũt vnuſquiſqꝫ in ſua: predixiſti hoc quia
preuidiſti. Nõ eni quia tu ꝓnũciaſti: tu fe-
ciſti: aut tu in quoqꝫ te negaſti. Sed ecce
illi qui tibi coherebant in tua temptatiõe
et perſecutiõe: qua te inimici reqrebãt cru
cifigendũ defecerũt: et vnus ille audax: q̃
tibi ꝓmiſerat: quia tecũ eſſet vſqꝫ ad mor-
tem: audiuit quidẽ a medico q̃d in ſe age-
reť egrotus. Febriens ſe eni ſanũ dixerat:
cordis venam ille tangebat. Ventũ eſt ad
temptatiõem: ventũ eſt ad ꝓbatiõem: vẽ-
tum eſt ad accuſatõem: et iam ipe interro-
gatus: nõ ab aliqua magna poteſtate: ab
infimo mãcipio ⁊ hoc a femina: ab ancilla
inťrogat⁹ ſuccubuit. Negauit ter. Semel
negato cũ memorareť: negauit iteꝝ. Bis
negato cũ mẽorareť: negauit tertio. Hoc
ꝑdixerat dñs: nõ ꝑceperat: non coegerat.
Aut ſi ꝓpterea putatur Petrus recte fe-
ciſſe: quia hoc ꝑdixerat dñs: recte fecit et
Judas qui tradidit eum: qꝛ et hoc ꝑdixe-
rat dñs. Abſit fratres mei: hec vox illorũ
electoꝝ eſt qui etiã pctã ſua defẽdũt poti⁹
q̃ȝ fatentur. Petrũ ipm poti⁹ attendam⁹.
Si nihil peccauit quare fleuit: Nõ interro
gemus de Petro: niſi lachrymas Petri:
Fideliores teſtes de illo nõ inuenim⁹. Fle-
uit amare inq̃t. Nondũ idoneus erat paſ-

ſioni: Seq̃ris me poſtea illi dictũ erat. Ad-
huc futurus erat firmus ↄfirmatus dñi re
ſurrectiõe. Ergo nõdũ erat tempus vt di-
ſpergẽtur illa oſſa iuxta infernũ. Nam vi-
dete: q̃ȝ multi defecerũt vſqꝫ ad ipos pri-
mos herentes ori eius: etiã ipſi defecerũt.
Quare hoc. † Singularis ego ſũ do- Alia lra.
nec trãſeam. Hoc eni ſequiť in pſalmo. † Singulari
Supra dixerat: cuſtodi me dñe a muſcipu
la quã ſtatuerũt mihi: et ab ſcandalis qui
opantur iniquitatẽ. A muſcipula et a ſcã-
dalis ⁊ a terrentibus ⁊ a lapſis. Sed quia
in eı⁹ paſſiõe etiã illi primi qui futuri erant
duces eccĺie: et colũne terre defecerãt: nõ-
dũ factuȝ erat qð ait in alio pſalmo: Ego
confirmaui colũnas eius. Quid ait: Sin-
gularis ego ſum donec trãſeam. Hec vox
ex ꝑſona capitis: ſingularis ego ſũ donec
tranſeam. Quid eſt ſingularis: In paſſio
ne tu ſolus pateris: tu ſolus occideris ab
inimicis. Singulariſ ego ſũ donec trãſeã.
Quid ẽ donec tranſeã: Euãgeliſta dicit:
Cũ aũt veniſſet hora vt Jeſus tranſiret de
hoc mũdo ad patrẽ. Quid ẽ ergo donec
tranſeã: niſi de hoc mũdo ad patrẽ: Tunc
eni confirmabo columnas eius: id eſt co-
lumnas terre: qñ in mea reſurrectiõe didi-
cerint plene mortẽ nõ eſſe timẽdã. Donec
ergo trãſeaȝ ſingularis ſum. Cũ tranſiero
multiplicabor: Multi me imitabũť: multi
patienť in noĩe meo. Vnus ego ſũ donec
trãſeam: multi in me vn⁹ erũt dũ trãſiero.
Singulariſ ego ſũ donec trãſeam. Audite
etiã myſteriũ vbi eı⁹. Scðm grecã locutio
nẽ paſcha videť paſſionẽ ſignificare. πάσ
χειμ eni pati diciť: Scðm hebreã aũt lin
guã ſic interꝑtati ſũt q̃ nouerũt: paſcha trã-
ſitus interꝑtatur. Nã et ſi interrogetis be-
ne grecos: negãt grecũ eẽ paſcha. Sonat
ibi q̃dẽ πασχειμ: id eſt pati: ẜ nõ ſolet ſic
deflecti. Paſſio eni παθοσ grece dicitur:
nõ paſcha. Ergo paſcha ſicut dicũt q̃ no-
uerũt: et qui nobis qð legeremus interꝑta
ti ſunt: trãſitus interꝑtatur. Jdeo ventura
paſſione dñi: tãqꝫ ipo verbo loq̃retur euã
geliſta: Cũ veniſſet iq̃t hora, vt trãſiret Je
ſus de hoc mundo ad patrẽ. Paſcha hic
ergo ſonuit in hoc verſu: ſingularis ego ſũ
donec tranſeam. Poſt paſcha iam nõ ero
ſingularis: poſt trãſitũ nõ ero ſingularis.
Multi imitabũť: multi cõſequẽtur. Et ſi
poſtea ſequẽtur: q̃d erit: Singularis ego
ſum donec tranſeã. Quid ẽ qð dñs ait in
hoc pſalmo: ſingularis ego ſũ donec trãſ-

cam. Quid eſt quod expoſuim⁹: Si intel-
leximus: attende ipſius verba in euãgelio:
Amẽ amẽ dico vobis inq̃t: niſi granũ fru
menti cadens in terrã mortuũ fuerit ipſuz
ſolũ manet: ſi aũt mortuũ fuerit multũ fru
ctũ affert: hoc ibi ait: vbi etiã dixit: Cũ ex-
altatuſ fuero a terra oĩa trahã ad meipm̃.
Niſi granũ frumenti inq̃t cadens in terrã
mortuũ fuerit ipſũ ſolũ manet: ſi aũt mor-
tuũ fuerit mltũ fructũ affert. Ergo illi gra-
no multa ſeges debebat: ſed expecta: mor
tificetur adhuc: quia granũ niſi in terrã ce
ciderit et mortificatũ fuerit ſolũ remanet.
Ergo ſolus erat anteq̃ʒ eſſet mortificatuſ.
Propterea ⁊ Petr⁹ nõdũ habebat tales
vires: accepturus erat vires ſequẽdi: non
habebat p̄cedendi. Propter chriſtuz enĩ:
id eſt ꝓpter confeſſionem nõis chriſti quo
chriſtiani ſum⁹: nemo mortuus eſt añ chri
ſtũ: ne forte occurrat nobis: multi enĩ mor
tui ſunt et martyres ſunt: multi et ꝓphete
talia paſſi ſũt: nõ tamẽ ideo moriebant̃ q2
prenũciabant chriſtũ: ſed quia peccata ho
minũ dicebant in eos: ⁊ eorũ iniquitatib⁹
liberius reſiſtebãt: et habent̃ inter marty-
res. Juſte eteni ſi nõ ꝑ nominis chriſti cõ
feſſione: tamen pro veritate occiſi ſũt. Vſ-
q̃ʒ adeo aũt pro ipõ nomine: id eſt ꝑ ꝯfeſ-
ſione nõis chriſti nemo mortuus eſt: añq̃ʒ
granũ illud caderet in terrã: cuius ex pſo-
na dictũ eſt: ſingularis ego ſum donec trã
ſeam: vt et ipſe Johãnes qui recens inter
fectus erat: ab iniquo rege donatus puel-
le ſaltatrici: nõ ꝓpter hoc interfectus eſſet
quia confeſſus eſt chriſtũ. Potuit itaq̃ʒ et
inde occidi et hoc a multis: Si ꝓpt̃ aliud
occiſus eſt ab vno: quãto poti⁹ ꝓpter chri
ſtũ potuit occidi ab ipis qui occiderũt chri
ſtum: Perhibebat enĩ chriſto teſtimoniũ
Johannes. Jlli qui audiebãt chriſtũ ipm̃
occidere volebãt: et eũ qui teſtimoniũ ꝑhi
bebat nõ occidebãt. Quia enĩ ſi fieret im-
petus ꝓpter chriſtũ in Johãnem: nõ nega
ret. Erãt q̃ppe in illo vires magne quibus
appellatus eſt amicus ſpõſi. Magna in il
lo gr̃a: magna excellẽtia: int̃ natos mulie-
rũ nemo exurrexit maior Johãne bapti-
ſta. Ergo in illũ ĩpetus factus eſt q̃ nõ ha-
bebat tales vires. Fit ⁊ impet⁹ in Petrũ:
nõ fit in Johãnem. Eteni vires ipſas Pe
tr⁹ poſt accepit: tũc infirm⁹ fuit. Pro chri-
ſti nomine ille interrogat̃ qui vires nõ ha-
bebat. Jlle qui habebat vires: nõ patit̃ ꝑ-
ſecutiõem ꝓpter chriſtum: ne pro nomine
chriſti añcederet chriſtũ. Non occiditur a
iudeis qui ꝑhibebat liber teſtimoniũ chri
ſto quẽ occiderũt iudei: et occidit̃ ab He-
rode quia dicebat ei: non tibi licet habere
vxorem fratris tui. Neq̃ʒ enĩ frater eius ſi-
ne poſteritate deceſſerat. Pro lege quidẽ
veritatis: pro equalitate: pro iuſticia: ideo
ſanctus: ⁊ ideo martyr: ſed non tñ pro illo
nomine quo chriſtiani ſum⁹. Quare hoc:
niſi vt impleretur: ſingularis ego ſum do-
nec tranſeam:

Explicit Tractat⁹ de pſ̃. CXL
Jncipit Tractat⁹ de pſ̃. CXLI

Prefatio.

SOlẽnitati martyrũ ſicut deuotio
celebritatiſ vr̃e: ita noſtre ſeruitutiſ
ſermo debet̃. Sʒ meminiſſe opor-
tet caritatẽ veſtrã: heſterna die q̃ʒ multa di-
cta ſint. Nõ enĩ quia propter auiditatẽ in
terioris oris veſtri: ꝑ totũ ſermonẽ tãq̃ʒ re-
centes affuiſtis: ꝓpterea obliuiſci debem⁹
infirmitatis cõmunis: primo quia ⁊ hono
rare oportet verba p̄clara ſicut ſcriptũ eſt:
Preclara aũt verba ſapiẽtie ſũt. Bña dei
ſunt: ꝑ nos tãq̃ʒ ꝑ vaſcula vobis miniſtrã
tur: ⁊ ſi fictilia ſũt vaſa: ſed panis celeſtis
eſt. Ap̄lus dicit: Habem⁹ theſaurũ iſtũ in
vaſis fictilibus vt eminẽtia virtutiſ ſit dei.
Qui aũt theſaurus: idẽ ⁊ panis. Nã ſi nõ
idem eſſet theſaurus et panis: non de ipſo
theſauro alibi ſcriptũ eſſet: Theſaur⁹ deſi
derabilis requieſcit in ore ſapiẽtis: vir au
tem ſtultus glutit illũ. Vñ admonem⁹ ca-
ritatẽ veſtrã: vt ea q̃ audiendo tãq̃ʒ vẽtre
mẽorie ꝯditis: rurſus reuoluẽdo ⁊ cogitã
do quodammodo ruminetiſ. Hoc ẽ enĩ the
ſaurus deſiderabilis: req̃eſcit in ore ſapien
tis: vir aũt ſtultus glutit illũ. Breuiter di-
xit: ſapiẽſ ruminat: ſtult⁹ nõ ruminat. Hoc
aũt apte et latine quid eſt: Sapiẽs cogitat
ea que audierit: ſtultuſ aũt audita obliuio
ni tradit. Neq̃ʒ enim propter aliud in lege
mũda ea dicta ſũt animalia que ruminãt:
immũda q̃ non ruminãt. Nã creatura dei
oĩs mũda eſt. Artifici deo: tã mũd⁹ ẽ agn⁹
q̃ʒ porc⁹. Creauit enĩ omnia bona valde:
et omnis creatura dei bona ẽ. Dicit apo-
ſtol⁹. Et omnia mũda mũdis. Cũ ergo in
natura vtrũq̃ʒ ſit mũdũ: ſignificatõe tamẽ
agnus ſignificat aliquid mũdum: porcus
ſignificat aliquid immũdum. Agnus ſig-
nificat innocentiam ſapientie ruminãtis: